

для більшої кількості здобувачів освіти, зокрема тим, хто не має доступу до реальних лабораторій).

Отже, проектування віртуальних лабораторій для підготовки фахівців харчової промисловості є ефективним способом інтеграції теоретичних знань з практичними навичками в онлайн-форматі. Вони дозволяють здобувачам професійної освіти отримувати цінний досвід, працюючи з реальними технологічними процесами та обладнанням, що допомагає формувати фахові компетентності, необхідні для майбутньої професійної діяльності.

Бібліографічний список:

1. Семеніхіна О. В. Віртуальні лабораторії як інструмент навчальної та наукової діяльності. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*. 2011. № 1(11). С.341-345.

2. Пупена О. М. Використання віртуальних лабораторних робіт з дисципліни «Промислові мережі та інтеграційні технології». *Наукові праці Нац. ун-ту харчових технологій*. 2016. Т. 24, № 4. С.7-16.

3. Юрченко А.О., Хворостіна Ю.В. Віртуальна лабораторія як складова сучасного експерименту. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Педагогіка. Соціальна робота*. 2016. Вип. 2 (39). С.281-283.

ПРІОРИТЕТИ ТА ЦІННОСТІ ЯК КЛЮЧОВИЙ ФАКТОР ФОРМУВАННЯ СВІТОГЛЯДУ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Варипаєв О.М., кандидат філософських наук, доцент,
Державний біотехнологічний університет, Україна
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-0541-9102>
E-mail: varypaev@ukr.net

Міносян А.С. кандидат історичних наук, професор,
Державний біотехнологічний університет, Україна
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-3347-5099>
E-mail: minosian02@gmail.com

Пріоритети та цінності здобувачів вищої освіти виступають важливим елементом у формуванні їх світогляду, оскільки визначають основу для прийняття рішень, життєвих принципів і соціальної поведінки. Ці орієнтації тісно пов'язані з фундаментальними людськими цінностями, які формуються під впливом оточення, суспільних норм і культурного контексту. Усвідомлення значущості цих цінностей має вирішальне значення для розвитку особистості, оскільки воно забезпечує її адаптацію до умов сучасного суспільства.

Актуальність теми підкреслюється зростаючим інтересом філософських і соціологічних досліджень до проблеми цінностей як базового компонента людської свідомості. Сьогодні особлива увага приділяється формуванню гармонійного світогляду, який враховує унікальність особистості та її здатність до творчої самореалізації. Пріоритети та цінності стають визначальними у професійному становленні молоді, оскільки відображають її прагнення до діяльності згідно внутрішнім переконанням. [1].

Аналіз сучасного стану освіти свідчить про необхідність її гуманізації, яка має враховувати як професійні, так і загальнолюдські аспекти. Навчальні програми, що формують особистість, повинні забезпечувати цілісне поєднання технічних, соціальних і моральних компонентів. Проте сучасні тенденції скорочення гуманітарних дисциплін у вищих навчальних закладах обмежують можливості формування цілісного світогляду. У результаті студенти часто отримують розрізнені знання, які не сприяють їхньому інтегрованому розвитку як особистостей і громадян [2].

У ході проведеного дослідження, яке було зроблено на основі анкетування близько 80 студентів ДБТУ різних факультетів та спеціальностей, було запропоновано проблемні питання, які допомогли виявити базові ціннісні орієнтації здобувачів вищої освіти. Анкета також охоплювала питання щодо значення понять «світогляд», «цінність» і особистих пріоритетів.

Згідно відповідей на перше питання, на формування світогляду здобувачів вищої освіти найбільше вплинули знайомі або родичі (40%) та батьки (20%). Вони виступають джерелом моральних цінностей і життєвого досвіду. Наприклад, студенти

згадують Олександра Усика, чиї стійкість і дисципліна стали джерелом натхнення. 15% респондентів відносять себе до категорії «інше», зазначаючи різноманітні джерела натхнення, наприклад, філософів або суспільних діячів. Загалом відповіді свідчать, що найбільший вплив на молодь мають ті, хто безпосередньо присутній у їхньому житті, з акцентом на родинні зв'язки та емоційні стосунки.

Рис. 1. Джерела впливу на світогляд та життєві принципи

Роздуми студентів про життєві принципи зосереджуються навколо чотирьох аспектів. Для 30% опитаних ключовим є слідування ідеалам. Ще 25% наголошують на прийнятті викликів життя. Вони готові впевнено зустрічати труднощі та вчитися на них. «Падати, вставати і йти далі» 15% студентів акцентують увагу на допомозі іншим, визначаючи це як сенс власного існування. Відповіді студентів демонструють розмаїття підходів до складних життєвих питань.

Більшість студентів (60%) вважають, що ідеали потрібні, оскільки вони формують життєвий напрямок і надихають на розвиток. «Мати ідеали потрібно, бо вони тримають напрямок у житті та мотивують розвиватися».

Рис. 2. Ідеали та ранжування основних принципів

Пріоритетними цінностями студентів є сім'я (30%), здоров'я (25%), свобода (20%) та любов (15%). Здоров'я сприймається як основа для досягнення інших цілей. Свободу 20% студентів трактують як можливість особистісного росту й реалізації власних ідей. «Свобода дає простір для самовираження». 15% виділили любов як важливий компонент гармонійного життя. Водночас 10% респондентів згадали інші цінності, такі як творчість, довіра або щастя. Аналіз показує, що студенти орієнтуються на базові, але водночас глибокі життєві цінності, які є універсальними для багатьох культур і поколінь.

На жаль, лише 40% студентів визнали вплив літератури на формування їхніх цінностей і світогляду, тоді як 60% не відзначили значного впливу. Серед найчастіше згадуваних творів – «Тигролови» І. Багряного. Це свідчить про певний зсув інтересів молоді в бік візуального мистецтва та медіа.

Музика має сильний емоційний вплив на студентів. Половина з них (50%) зазначають, що емоційні композиції допомагають переосмислювати особисті переживання. 30% студентів обирають патріотичні пісні.

Для 70% студентів війна стала поштовхом до переосмислення життєвих цінностей. «Війна змусила мене переоцінити життя, цінувати родину та безпеку». 30% респондентів зазначають, що їхні пріоритети залишилися незмінними, хоча обставини війни змусили їх пристосуватися до нових реалій. Загалом відповіді демонструють значний вплив війни на внутрішній світ студентів, підвищуючи важливість таких цінностей, як сім'я, безпека та мир.

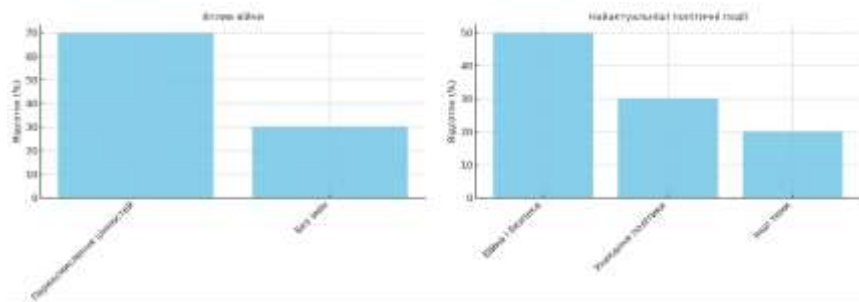

Рис. 3. Аналіз впливу війни та актуальних політичних подій

Половина опитуваних студентів (50%) акцентують увагу на війні та її наслідках для країни. «Найактуальнішими є питання національної безпеки та міжнародних відносин». 30% респондентів уникають обговорення політичних подій через стрес та емоційну чутливість. 20% студентів згадують інші аспекти, такі як економіка чи реформи.

У підсумку, дослідження показало, що молодь орієнтується на реальні приклади – сім'ю, вчителів, близьких. Основні цінності, такі як здоров'я, любов і гармонійні стосунки, залишаються сталими. Важливо підкреслити, що сьогоденні студенти прагнуть осмислити своє життя через взаємодію з культурою, мистецтвом і філософією, що сприяє їхньому становленню як зрілих та відповідальних особистостей.

Бібліографічний список:

1. Міносян, А. С., & Варипаєв, О. М. (2023). Посилення ролі суспільних дисциплін у контексті збереження національної ідентичності // Сучасні тенденції в українській гуманітаристиці: матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., м. Харків, 30 листоп. 2023 р. ХНАДУ.–С. 93–95. URL:

<https://dspace.khadi.kharkov.ua/handle/123456789/17524>

2. Варипаєв, О. М., & Міносян, А. С. (2024). Світогляд фахівця як основа професійної діяльності // Інноваційні технології і методика викладання гуманітарних дисциплін: теорія і практика технічних закладів вищої освіти: матеріали Всеукр. наук.-метод. конф. з проблем вищ. освіти і науки, м. Харків, 18 квіт. 2024 р. ХНАДУ.–С. 16–18. URL: <https://api.dspace.khadi.kharkov.ua/server/api/core/bitstreams/708aa6cc-23ce-4c70-9d93-153047d5b6d3/content>